

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 42 (1825) 1992 m. spalio mėn. 27 d.

XXXVII METAI

Melbourne

Stebuklingasis Dievo Motinos paveikslas

Kokiu būdu šis paveikslas pateko į vartus? Senaisiais laikais buvo paprotys sienų arkose, aukščiau pravažiavimo angos bei arkos, nišelėse pastatyti šventojo statulėlę arba šventojo paveikslą. Tokiu būdu toks paveikslas galėjo atsirasti ir Aušros vartuose. Tačiau apie jo atsiradimą vartuose žinių nerasta. Senu įpročiu, važiuojant pro vartus, lygiai kaip ir po kryžių, susikaupama, nusiimama kepurė, net ir dabar.

Iš pradžių paveikslas neturėjo savo koplyčios ir buvo gerbiamas ne specialiu, bet daugiau atsitiktiniu būdu. XVII a. paveikslą perėmė karmelitai. Jis buvęs toje vietoje, kur ir dabar, šiek tiek įleistas į mūrą. Nuo sniego ir lietaus jį saugojusios langinės arba drelės. Prieš paveikslą buvęs mažytis balkonėlis, į kurį vedę statūs ir siauri laptai, kuriais pamaldieji žmonės galėjo užlipti, uždegti žvakę ir palikti auką. Šis paveikslas buvęs čia jau prieš 1626 m. 1671 m. karmelitai pastatę paveiksliui gražią medinę koplyčią, papuoštą paveikslais ir antrašais. Tada paveikslas buvęs išpuoštas brangiu sidabrinu drabužiu, kurį 1708 ar 1705 m. kėsinosi pavogti Petro I kareivis. 1715 m. gaisro metu koplyčia sudegė, tačiau karmelitai ištraukę paveikslą „beveik iš pačios ugnies“; parnešę jį į savo bažnyčią, padėjo didžiajame altoriuje, kur jį garbino minios žmonių. Netrukus Aušros vartuose buvo pastatyta jau mūrinė koplyčia, kurioje ir padėtas Stebuklingasis paveikslas.

Jo pernešimo iškilmės buvo labai įspūdingos. Dalyvavo 4 vyskupai, būrys DLK senatorių, didikų, vienuolių atstovų, dvasininkų. Tai galėjo būti apie 1719 m. Tada pastatyta koplyčia stovi ir mūsų laikais, bet 1829 m. jį buvo restauruota, suteikiant jai vėlyvojo klasicizmo formas. 1830-1840 m. greta koplyčios, į karių nuo gatvės, pastatyta erdvi galerija, kad silpnesnieji galėtų geriau klausyti šv. Mišias.

Yra užrašytų ir daugybė padavimų, ypač iš 1702 ir 1706 m., kai Vilniuje siautėjo ji užėmę švedai. Ypač žiauriai jie elgėsi 1706 m., kai pulkininko Dikiero vedami plėšė, grobė, prievartavo moteris, žudė senius ir net kūdikius. Okupacinė švedų valdžia bažnyčias, vienuolynus ir miestelėnus apkrovė aukštomis kontribucijomis, lupo taures iš einančių nuo altorių kunigų rankų; dalį bažnyčių pavertė arklidėmis bei kareivinėmis.

Pagal T. Narbūto ir kun. Hilariono užrašytus pasakojimus, vienas įžūlūs švedų karys įsiveržęs

Karūnuotos Aušros Vartų Dievo Motinos paveikslas

į Aušros Vartų koplyčią, kurioje buvo brangus paveikslas, papuoštas brangiais akmenimis ir sidabrinu rūbu. Aplink paveikslą buvo sukabinti brangūs votai, auksiniai ir sidabriniai kryžiai, medaliai bei ordinarai, sidabrinės rankos, kojos (pagal pagijimo objektą), perlų karoliai ir kitos brangenybės. Visi šie turtai sukėlė švedo godumą. Užlipęs ant altoriaus, nuplėšęs paveikslo uždangalą ir norėjęs nulupti paveikslo rūbą ir votus, tačiau neįstengęs jų pajudinti, nors jie laisvai kabėjo: kažkokia nematoma jėga juos prikaltus prie paveikslo. Supykęs, išsitraukęs savo kardą ir kirtęs juo Švč. Mergelei per veidą. Toje vietoje ištryškęs kraujas ir palikęs randas. Tuo pačiu metu pakilusi iš savo vietos viena Marijos sudėtų rankų ir taip stipriai stūmusi šventvagį, kad tas išlėkęs pro langą; kurį laiką skridęs išskėstomis rankomis, kol atsimušęs į Pilies vartus. Toje vietoje, į kurią švedas buvo atsimušęs, palikusi kruvina dėmė. Nors siena dažnai buvo remontuojama, tinkuojama, kalkėmis baltinama, tačiau dėmė vis išlįsdavusi...

Pagal kitą, istoriko T. Narbuto ir kun. Hilariono užrašytą padavimą, švedai 1702 m. pastatę savo karines

sargybas visuose penkeriuose vartuose, jų tarpe ir Aušros. Pačiuose vartuose, po geležinėmis durimis, pakabintose ant tvirtų geležinių kengių, jie susikūrė ugnį. Susėdę ir sugulę aplink ją, gerę iš vienuolyno rūsių išplėstą vyną ir alų. Vieni dainavę bjaurias dainuškas, kiti užkabinę atėjusius pasimelsti moteris, juokėsi iš jų, svarstė į glėbius. Atvykusius į koplyčia kunigus laikyti pamaldų, vaikė šalin, pašiepavo jų ir moterų pamaldumą į Švč. Mariją. Tačiau balandžio 14 d., Velykų šeštadienio rytą, kai 4 švedų kariai šildėsi po vartų skliautais ir nepadoriai elgėsi, staiga sudrebėjo sunkūs vartai, nutrūko nuo savo kengių. Krisdami du švedu sunkiai sužeidė, o kitus du užmušė. Bet ir sužeistieji, nuvežti į ligoninę už Neries, greitai mirė. (Vilniaus padavimai, 159-162 psl.). Kai 1844 m. rusai uždarė Aušros vartus globojusių karmelitų vienuolyną, buvusi karmelitų (Šv. Teresės) bažnyčia su Aušros Vartų koplyčia ir paveikslu buvo pavesta pasauliečiams kunigams.

Dailės darbų bei paminklų tyrinėtojai teigia, kad Aušros Vartų paveikslas - Madona - sukurtas XVI a. II pusėje. Jame pavaizduota Dievo Motina su palenkta galva, susimąsčiusi, - apatišku žvilgniu.

Kas yra paveikslą sukūręs dailininkas - nežinoma, tačiau iš jo kūrinio matome, kad juo turėjo būti didelis menininkas. Sugretinus išlikusias karalienės Barbaros Radvilaitės portretus, jaučiamas tam tikras panašumas su Aušros Vartų Madona. Iš čia kai kas daro išvadą, kad Aušros Vartų Madonos paveiksle esanti įkūnyta Barbaros Radvilaitės tragedija.

Tas pats paveikslas gerokai skirtingai atrodo su Mariją papuošusiais sidabriniais rūbais ir be jų. Kai 1927 m. buvo gautas popiežiaus leidimas iškilmingai vainikuoti paveikslą brangia karūna, reikėjo jį patikrinti ir atnaujinti, pataisyti kai kurias sugadinimus ir apsaugoti nuo gedimo. Atsakingą ir sunkų konservavimo darba atliko žinomas konservatorius prof. Jonas Rutkovskis. Nuėmus jo sidabrinį rūbą, pasirodė, kad paveikslas yra tapytas ant 8 sujungtų ažuolinių lentų, kurių bendras plotis buvo 2 x 1.63 m., o storumas 2 cm. Paveiksle buvoro 2683 skylės, kurios buvo kažkada padarytos prikaltant prie jo vinimis sidabrinį rūbą ir votas. Vienoje vietoje paveikslas ir jo metalinis rūbas, buvo kiaurai peršautas senovišku šūviu - greičiausiai švedų, kurie 1702 m. čia šaudė per Aušros Vartus į besiveržiantį Novosielksio kariuomenės būrį. Konservuojant nustatyta, kad iš pradžių paveikslas buvęs nutapytas ant tempera būdu ant plono kreidinio grunto. Po ilgesnio laiko pertapytas jau aliejiniais dažais, o rūbui suteiktas baroko stilius. Tai galėjo būti XVII-XVIII a. sąvartoje. To meto specialistai spėjo, kad paveikslas galėjęs būti nutapytas specialiai Vilniaus miesto bromai, paties miesto užsakymu, apie 1520-1530 m., pačiame Vilniaus mieste. Autoriaus parašo nerasta. Spėjama, kad jo autorium galėjo būti arba italas, arba koks nors italų dailės mokyklos mokinys.

Apie Aušros Vartų Dievo Motinos paveikslo atsiradimą yra labai daug pasakojimų. Amžių bėgyje buvo užregistruota daugybė pagijimų ir kitų stebuklų, įvykusių Dievo Motinos globoje. Savo laiku cariniai rusai (Muravjovas) bandė jį „supravoslavinti“, nurodant, kad paveikslas esant „pravoskaviškos kilmės“, bet tai jiems nepavyko.

Ypatingas yra ir paveikslą puošiantis metalinis rūbas. Jis sidabrinis, rankų darbo, cizeliuotas, paauskuotas ugnyje ir išpuoštas, tarsi nubarstytas, plastiškai išvadžiotomis baroko stiliaus rožėmis, chrizantemomis bei gvazdikais. Sudėtas iš 13 dalių. Rūbas darytas auksakalių cecho pačiame Vilniuje, greičiausiai XVII a. II pusėje.

Paveikslo vainikavimas

Gavus specialų popiežiaus leidimą, 1927.VII.2 paveikslas buvo labai iškilmingai vainikuotas dviem aukso vainikais (karūnomis). Dail. Jonas Rutkovskis paveikslą atnaujino ir sustiprino. Senieji vainikai pakeisti naujais. Seniau jie buvo gaminti iš vario ir tiksliai paauskuoti, naujieji buvo auksiniai, papuošti brangiais akmenimis. 1928 m. paveikslas dar buvo įdėtas į standžią geležinę kasetę, tokiu būdu apsaugotas nuo galimo gaisro ir vagių.

(Ištraukos iš „Lietuvos Bažnyčios V - Vilniaus arkivyskupija I“)

Rengiantis Šventojo Tėvo apsilankymui Lietuvoje

(Apie apaštalo Petro primatą Evangelijoje)

„Tu esi Petras - uola ir ant tos uolos aš pastatysiu savo Bažnyčią“ - šie žodžiai iš Mato Evangelijos įrašyti Švento Petro bazilikos kupole. Jais pagrįstas katalikų įsitikinimas, kad Kristus patikėjo Petru ypatingą misiją, kuri yra paveldima jo ipėdinių. Ši misija užtikrina Bažnyčios amžių kelią, kuriuo ji žengia į amžinybę. Čia verta pateikti esminę Evangelijos vietą:

„Atėjęs į Pilypo Cezarėjos apylinkes, Jėzus paklausė mokinius: „Kuo žmonės laiko Žmogaus sūnų?“. Jie atsakė: „Vieni Jonu Krikštytoju, kiti Eliju, kiti Jeremiju ar dar kurio iš pranašų.“ Jis vėl paklausė: „O jūs kuo mane laikote?“. Tada Simonas Petras atsakė: „Tu esi Mesijas, gyvojo Dievo Sūnus.“ Jėzus jam tarė: „Palaimintas tu, Simonai, Jono sūnau, nes ne kūnas ir kraujas Tau tai apreiškė, bet mano Tėvas, kuris yra danguje.“ Ir aš Tau sakau: „Tu esi Petras uola, ir ant tos uolos aš pastatysiu savo Bažnyčią ir pragaro vartai jos nenugalės. Tau duosiu dangaus karalystės raktus, ką tu suriši žemėje, bus surišta ir danguje, ir ką atiši žemėje bus atišta ir danguje.“ Nuo šio momento Kristus pradėjo sakyti savo mokiniams, kad jis turės eiti į Jeruzalę ir daug iškentėti nuo seniūnų, aukštųjų kunigų ir Rašto aiškintojų, būti nužudytas ir trečiąją dieną prisikelti. Tada Petras, pasivadinęs jį į šalį ėmė drausti: „Nieku būdu, Viešpatie, Tau negali taip atsitikti“ - O jis atsikukęs subarė Petra: „Eik šalin, šėtonė - Tu man papiktinimas, nes mąstai ne Dievo o žmonių mintimis.“

Ši Evangelijos skirsnį reikia priminti visą, kadangi jis tikrai yra fundamentalus. Jeigu skaitysime tik pirmą skirsnio dalį, kaip dažnai yra daroma, mes nesuprasime giluminės skirsnio prasmės. Kadangi perskyrime ne tik pagrindžiama Petro valdžia bažnyčiai, bet ir nurodoma, kad ši išskirtinė valdžia nėra iš Petro nuopelnų bet kyla iš Kristaus valdžios, palaikančios silpną ir nuodėmingą žmogų. Ta Kristaus valdžia ir pagalba ir daro iš žmogaus uolą, ant kurios statoma Bažnyčia.

Uolos įvaizdis ateina iš Senojo Testamento. Ankstyvose civilizacijose akmeniui buvo teikiama ypatinga reikšmė. Akmeniniai altoriai, išreikšdavo dievybę. Žydų tautos pranašai, kovodami su palinkimu į stabmeldybę, griaudavo ant uolų pastatytus altorius ir mokydavo, kad tikroji Izraelio tautos uola Jahvė. Jų tvirtinimas ataidi psalmėse - kaip kreipinys į Dievą: „Viešpats yra mano uola, mano pilis ir mano gelbėtojas“. Į tave šaukiusi, „Viešpatie - mano Uola!“ Naujasis

Testamentas sako, kad Jėzus išdrįso sau prisiskirti šį Jahvės atributą, tuo papiktindamas tikinčius žydus. Petras po sekminių meta Sinedriono nariams kaltinimą „Jėzus yra akmuo, kurį jūs, statytojai, atmetėte, ir kuris tapo kertiniu akmeniu.“ Naujasis Testamentas, iš esmės, pratęsia Senąjį. Kada iš Egipto išėjusiems žydams dykumoje truko vandens, Mozė, Jahvės paliepimu, lazda iš uolos išskėlė vandenį, kurio visiems pakako troškuliui numalšinti. Šventasis Paulius, komentuodamas šį epizodą, rašo: „Jie gėrė iš dvasinės juos lydincios uolos ir ta uola buvo Kristus.“

Ir tas pats Kristus pasakė Simonui: „Tu esi Petras, uola, ir ant tos uolos aš pastatysiu savo Bažnyčią.“ Kristus, kuris yra uola, kaip Jahvė Senajame Testamente, savo kaip „kertinio akmens“ titulu perduoda Petru. Tas kertinis akmuo yra prieštaravimo ženklas, ką paliudyja dvi tūkstantmetė Bažnyčios istorija.

Petro vieta Evangelijoje

Skaitant Evangeliją išryškėja Petro vieta tarp kitų apaštalų. Keturi Evangelijų autoriai visus apaštalus

kartu pamini 80 kartų, o Petra - 120. Petras išsiskiria savo tikėjimu. Ypatinga yra Jono Evangelijos vieta, kur kalbama apie Eucharistiją. Jėzus kalba apie save kaip apie gyvąją duoną. „Duona, kurią aš duosiu, sako jis, yra mano kūnas už pasaulio gyvybę.“ Žydai ėmė tarp savęs ginčytis ir kalbėtis: „kaip šis žmogus gali mums duoti valgyti savo kūną?“ Daugelis jo mokinių sakė - „Keisti jo žodžiai, kas gali jų klausytis?“ - ir nuo to meto nemaža Jėzaus mokinių pasitraukė ir daugiau su juo nebevaikščiojo. Tada Jėzus paklausė Dvyliką „Gal ir jūs norite pasitraukti? Simonas Petras atsakė: „Viešpatie, pas ką mes eisime? Tu turi amžinojo gyvenimo žodžius.“ Petras įveikia Jėzaus žodžių neaiškumą tikėjimu. Atsimainymo šviesoje jis buvo girdėjęs balsą iš aukštybių: „Tas yra mano mylimiausias sūnus. Klausykite jo.“ Tai yra tikėjimo šviesa.

Petras turi ypatingą misiją ir apie ją mums kalba Jėzus: „Aš meldžiuosi už tave, kad tavasis tikėjimas nesusvyruotų. O tu stiprink savo brolius.“ Jėzus, kuris pats save vadina Geruoju Ganytoju, prieš sugrįždamas pas Tėvą, sako Simonui Petru - „ganyk mano avis.“

Spalio 12 d. pranešimas apie rinkimus į Seimą

Šį penktadienį (1992.X.09) pagaliau atėjo pirmoji rinkiminės informacijos siunta iš Vyriausiosios rinkimų komisijos. Atsiųsti mažieji vokai (160mm x 112mm), į kuriuos rinkėjai įdės balsavimo biuletenius, kryžiuokų pažymėję, už ką jie balsuoja. Galimas tik vienas pasirinkimas.

Balsavimo biuletenių dar negauta. Tiesą sakant, dar ir nežinia kiek jų bus. Mažiausiai du - vienas už sąrašus daugmandatinėje apylinkėje (visoje Lietuvoje), o antras už kandidatus pirmojoje (Vilniaus Naujamiesčio) vienmandatinėje apylinkėje. Dar gali būti balsavimas ir už naują konstituciją, kurios kompromisinį projektą dar gali Aukščiausioji Taryba priimti, ir priimti, būtent, šiandien.

Gautas ir antrasis vokelis (220 mm x 115 mm), į kurį balsuotojas įdeda mažąjį vokelį (su atžymėtu balsavimo biuleteniu) ir savo balsuotojo pažymėjimą. Tiksliai gimimo metai buvo įrašyti į konsolato žinių banką („data base“), tad prašome nekreipti dėmesio į Lietuvoje pažymėtą gimimo mėnesį ir dieną.

Kad palengvinti balsavimo biuletenių ir pažymėjimų grąžinimą,

įdėtas ir konsulatui adresuotas vokas, kurį galima naudoti antrojo vokelio, su jame įdėtu mažuoju vokeliu, grąžinimui. Prašome atsakymus konsulatui išsiųsti tą pačią dieną, kai tik gausite biuletenius, nes laiko surinkti balsavimo biuletenius ir juos grąžinti į Lietuvą bus per mažai - tą galima iš anksto pasakyti. Dar vakar, Vyriausiojoje rinkimų komisijoje, man paskambinus telefonu, negalėjo pasakyti, ar kas iš kandidatų pirmoje apygardoje yra atsiėmę savo kandidatūrą, ar ne.

Be to, reikia pastebėti, kad labai galimai bus dar antras tūras balsavimo, kuris turėtų įvykti laike dviejų savaitių nuo pirmojo. Mat dabartinis balsavimo į Seimą įstatymas reikalauja, kad vienas iš kandidatų surinktų pusę visų balsuojančiųjų balsų. Jei niekam nepavyks tiek balsų surinkti, du daugiausiai gavę balsų kandidatai dalyvaus sekančiame tūre balsavimo. Taip daug kur rytų Europoje daroma, būtent reikalaujama, kad vienas iš kandidatų surinktų bent pusę balsų. Gal įdomu čia pastebėti, kad tokių reikalavimų daug kur nesama. Pavyzdžiui, Filipinų prezidentas gavo truputį mažiau, kaip 25% visų balsų, bet buvo išrinktas, nes už jį balsavo daugiau negu už kurį kitą kandidatą.

Dr. Algis Kabaila
Lietuvos garbės konsulas,
Canberra
1992 spalio 12 d.

Published by E. Šidlauskas
22 Stradbroke Dve.,
St. Albans. 3021
President of the Lithuanian
Catholic Federation

IVYKIAI

Kauno medicinos akademijos senatas chicagiečiui prof. Eugeninui Gedgaudiui suteikė garbės daktaro laipsnį. Tai pirmas ir kol kas vienintelis Kauno medicinos akademijos garbės daktaras.

Buenos Aires - Avellandos „Aušros Vartų“ lietuvių parapija, kuriai vadovauja lietuviai marjonai, rugpjūčio 16 dieną minės savo bažnyčios konsekracijos 50 metų sukaktį. Bažnyčią pastatė kun. Jonas Jakaitis, klebonu buvo kun. Kazimieras Vengras. Dabar klebonauja kun. Augustinas Steigvilas, MIC.

Į New Yorke veikiančios Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos direktorių tarybą priimtos dvi naujos narės: ilgametė Lietuvių Informacijos Centro New Yorke vedėja Gintė Damušytė ir gydytoja Nijolė Bražėnaitė.

Gintė Damušytė nuo šių metų pradžios eina patarėjos pareigas Lietuvos Misijoje prie Jungtinių Tautų Organizacijos. Iki paskyrimo Misijos patarėja, daugelį metų vadovavo prie Religinės Šalpos veikiam Lietuvių Informacijos Centru. Jos vadovaujamas centras buvo pats veikliausias ir patikimiausias informacijos apie Lietuvą šaltinis Amerikoje. Iki Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo į centrą kreipdavosi JAV-ybių spaudos, televizijos ir radijo žurnalistai ir gautas žinias platindavo per Amerikos socialinės komunikacijos priemones.

Daktarė Nijolė Bražėnaitė šiuo metu vadovauja šv. Juozapo ligoninės New Yorke patologijos skyriui.

Kun. Juozas Margis, MIC, dirbęs pastoracinį darbą Rosario, Argentinoje, lietuvių parapijoje, gegužės 31 d. iškilmingai atšventė 50 metų sukaktį nuo pirmųjų vienuoliškų įžadų.

Limoje veikiančios Peru katalikų universitetas šiemet švenčia savo įsikūrimo septyniadesimt penkerių metų sukaktį. Šia proga Vatikano valstybės sekretorius kardinolas Angelo Sodano šv. Tėvo vardu pasiuntė sveikinimo laišką universiteto vadovybei nariui, Limos arkivyskupui Vargas Alzamora. Laiškė pirmiausia aukštai įvertintas aukštas mokslinis universiteto lygis ir jo indėlis į Peru Bažnytinį ir kultūrinį gyvenimą. Šv. Tėvo vardu, kardinolas Sodano drąsina universiteto dėstytojus ir vadovybę ir ateityje skatinti socialinį teisingumą, solidarumą, pagarbą žmogaus teisėms ir taiką, reikiamą dėmesį skirti moralinei ir religinei visuomeninio žmonių sambūvio dimensijai. Kiekvieno katalikų universiteto pagrindinis uždavinys yra Evangelijos Gerąją Naujieną skiepyti, teisės, ekonomijos, švietimo, mokslo ir technikos srityse. Bažnyčios dialogas su šiuolaikine kultūra šiuo metu yra įgavęs gyvybinę reikšmę tiek Bažnyčiai, tiek kultūrai, tiek visam pasauliui, jo likimui.

Šv. Kazimiero akademijos - Marijos aukštesniosios mokyklos buvusių mokinių draugija Chicagoje įsteigė Seselės Bernardos vardo stipendijų fondą. Seselė šių metų gruodžio 9 d. švęs savo 90 metų amžiaus sukaktį. Ji yra viena iškiliausių Chicagos miesto muzikos mokytojų. Muziką ji ir dabar tebedėsto Marijos gimnazijoje.

TĖVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 376 7355
LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Kazys Mioldažys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$30. Kituose kraštuose \$35. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

Išgirtos ir apdainuotos kapinės

Lapkričio mėn. dvi pirmosios dienos (Visų šventųjų šventė ir Vėlinės) yra labai brangios ir reikšmingos dienos: tomis dienomis realiai išgyvename mūsų katalikiško tikėjimo tiesą - šventųjų bendravimą. Tada mes prašome šventųjų pagalbos mums, tęsiantiems dvasinę kovą žemėje, meldžiamės už mirusius, susikaupdami prie savo artimųjų kapų, aplankome ir žymesnių mūsų tautiečių kapus, kad pasisemtume iš jų stiprybės ir paramos, įtvirtinant Lietuvos nepriklausomybę. Tomis dienomis kapinės yra pilnos žmonių, o kapinės pražysta baltomis chrizantemomis, sumirga tūkstančiais žvakių liepsnelių.

Taigi, kapinės mums yra šventos. Jas prižiūrime, stengiamės, kad jos būtų tvarkingos, patrauklios, nes žinome, kad jose ir mums reiks atsigulti. Lietuvoje yra daug gražių, pavyzdinai tvarkomų kapinių, bet šiame straipsnyje noriu atkreipti dėmesį į Smilgių (Panevėžio raj.) kapines, kurias yra išgyrę ne tik eiliniai, bet ir žymūs mūsų tautiečiai.

Antai, prel. A.Dambrauskas - Adomas Jakštas savo knygoje „Užgesę žiburiai“, aprašydamas buvusio Smilgių klebono prel. Jono Rodavičiaus (1837-1897), kuris pagrindinai sutvarkė kapines, gyvenimą ir veiklą, šitaip atsiliepia apie Smilgių kapines: „Smilgių kapai ilgiems amžiams bus paminklas kun. Rodavičiui už jo rūpestį ir išlaidas, padėtas vietas kapams estetiškai suplanuojant ir juos puikiais

Rašo kun. Ant. Valantinas

medžiais, akacijomis, spirėjomis, krategais ir įvairiausiais žolynais bepuošiant. Tai gali patvirtinti tūkstančiai kitų, aplankusių Smilgių kapus.“

O šeduvietis poetas kun. M.Snapštys-Margalis, aplankęs Smilgių kapines, buvo pagautas įkvėpimo ir sukūrė eilėraštį „Ant Smilgių kapų“.

Paskaitęs tai ir išgirdęs iš žmonių daug gražių atsiliepimų apie Smilgių kapines, praėjusią vasarą, važiuodamas pro šalį, užsukau pasižiūrėti, kaip jos dabar atrodo. Iš tiesų, buvau sužavėtas. Taigi, prel. Jono Rodavičiaus darbas nenuėjo veltui: kapinės prižiūrimos, neapleistos.

Prie pagrindinio tako 1990 m. pastatytas skulptoriaus Tallat-Kelpšos darbo įspūdingas paminklas „Kenčianti Lietuva“, skirtas „Lietuvos laisvės kovotojams, kankintiems ir žuvusiems 1944-1958“. Kapinėse palaidota daug garbingų kunigų, pav., Seduvos dekanas Vladislovas Talačka (1833-1899), kun. Juozapas Klikūnas, savanoris, karo kapelionas, (1888-1918.X.10), kun. Jonas Sileika, pagarsėjęs išpažinčių klausytojas, (1850-1927), ant kurio paminklo parašyta: „41 metus garbingai ištarnavęs Lietuvos liaudžiai“, vietos klebonai Baltr. Gaidys (1887-1966), kun. Jonas Apanavičius (1910-1978) ir kt. Smilgių kapinėse taip pat palaidotas žymus knygnešys

Bataitis, vyr. policininkas Jonas Baltramiejūnas, žuvęs 1940 m. VI.12., eidamas tarnybines pareigas ir eilė kitų nusipelnusių žmonių.

Baigiant, reikia šiek tiek supažindinti su prel. Jono Rodavičiaus, kuris tiek daug įdėjo darbo, tvarkant Smilgių kapines, gyvenimu ir veikla, ypač, kad šiemet sukanka 155m. nuo jo gimimo ir 95 m. nuo jo mirties.

Prel. J.Rodavičius gimė Kaltinėnų parapijoje, Milių vienkiemyje. Baigęs Šiaulių gimnaziją, mokėsi Varnių kunigų seminarijoje. vėliau studijavo Petrapilio dvasinėje akademijoje, kurią baigė teologijos magistro laipsniu. Išventintas kunigu 1864 m. ir tuoj buvo paskirtas Panevėžio gimnazijos kapelionu, o 1869 m. pradėjo klebonauti Smilgiuose, kur darbavosi 16 m. iki 1885 m. vėliau klebonavo Joniškėje, kur pradėjo sirguliuoti. Mirė 1897 m. Kaune. Palaidotas Kaltinėnų kapinėse.

Prel Rodavičius atmintinas dar ir tuo, kad turėjo surinkęs mineralų kolekciją (631 vienetai), kurią padovanojo Kauno muziejui, kad domėjosi botanika, vaistiniais augalais ir kt. Žodžiu, jis buvo visapusiškai išsilavinęs žmogus.

Na, o smilgiečiai visada atmins jį už tai, kad daug pasidarbavo jų parapijoje, kad gali didžiulis savo kapinėmis.

Kapinės - visiems šventa vieta:

Kapinėse - poilsis ramus.

Gal ir greit ateis diena šita,

Kada kapinės priglaus ir mus.

KOKIA BUS LIETUVA?

Pavergtoms ir žiauriai smaugiamoms tautoms, jų tarpe ir mūsų tautai, komunizmo nusikratymas reiškė laisvę. Mums komunistinės sistema ir okupacija per penkis dešimtmečius tapo sinonimu. Užtat nepriklausomybė ir komunizmas miglotai tegalėjo būti įsivaizduojami kaip suderinami dalykai, nors kovo 11 dieną komunistai su kitaminčiais balsavo už nepriklausomybę. Lietuvos kompartijos skilimas, jos didžiosios dalies nusigrėžimas nuo Maskvos ir naujojo pavadinimo (LDDP) prisiėmimas daugelio suprantamas kaip atviras pragmatizmas, ieškojimas išeities iš akligatvio. Normalioje politinio gyvenimo slinktyje toks ar panašus pragmatinis blaškymasis nėra naujiena. Mūsų kompartijos staigus tapimas kažkuo kitu aiškintinas atskirai. Sakykime - tai buvusių Kremliaus pavaldinių sukilimas, arba oficialus ir viešas darytų klaidų pripažinimas, gal net stebuklingas atsivertimas? Kaip ten bebūtų, viskas dar labai atsiduoda gyvulinių vagonų ir tardymo kambarių kvapu, kurį iš tikrųjų tik laikas pajėgs prasklaidyti. O šiandien dar tik galima spėlioti, kiek Lietuvos demokratinėje darbo partijoje yra likę ateistinio marksizmo, kiek užslėptos neapykantos „buržuaziniams nacionalistams“, kiek pastangų ir planų kitaip žiūrėti į savąją tautą ir į jos dvasinį atgimimą. Prieš seimo rinkimus paskelbtame programos projekte skaitome šūkį: „Darbas, darna, dora“. Atrandame, kad „mes atviri visiems pažangiems judėjimams“, kad „vertiname blaivų mąstymą,

valstietišką išmintį“, kad dešiniųjų klaida esanti orientavimasis „į aklą praeities restauravimą“.

Nėra abejonės, kad priešrinkiminių bendrybių, tokių ar kitokių, teks prisiklausyti, išgirsti aštrių kritikų ir viliojančių pažadų. Agitatoriai iš nieko moka priplėšyti smulkmenų ir abstraktų, kad visa sudėstyti ir įvertinti paskubomis vargu ar kas rimtai pajėgs. Todėl sunku įsivaizduoti, kad žodžių drikiniai, skambūs šūkių ir pranašystės apie sotesnį gyvenimą po spalio 25-tosios galėtų ką nors paveikti. Aplinkui pinasi negeresni ekonominiai sunkumai. Ūkinis ir finansinis persitvarkymas kasdien sukelia naujų problemų, kurios nėra vietinio pobūdžio. Pagaliau kone visas pasaulis skęsta infliacijos ir kreditų rūpesčiuose, ieško bendrų

išeičių. Visiems tai matoma ir suprantama. Todėl bent šiuo sunkmečiu kai kurių priešrinkiminių programų detalizavimas ekonominei pertvarkai vykdyti atrodo kaip stalčiuose gulincios rezoliucijos. Balsuotojai turbūt nesismulkins. Galima laukti daug platesnio žvilgsnio, kuris dar regi tąsą senosios kovos. Ir fronte vis tie patys: komunistai ir nekomunistai, laisvamaniai ir tikintieji, pragmatikai ir idealistai. Išeivijos pozicija aiški - balsuotojai, atrodo, pasiruošę remti santarą „Už demokratinę Lietuvą“. Nedidelis išeivijos balsų skaičius nedaug ką nulems, bet bus ženklas tautai, kokią Lietuvą išeivija nori matyti, kokią remti vengiant baisaus sankirčio su pagrindiniais idealistinės linkmės principais.

C.S. (T.Ž. Nr. 2224

Brangi dovana Trakų rajono ūkininkams

Neseniai grįžęs iš tarnybinės kelionės po Vokietiją Trakų rajono valdytojas A.Sadkauskas pranešė, kad vokiečiai kaip labdarą rajono ūkininkams skyrė 25 traktorius, padovanojo 13 šienapjovių, 10 grūdų kombainų, 10 bulvių sodinamųjų, keletą bulvių kasamųjų, 7 grėblius-vartytuvus, taip pat ir atsarginių dalių minėtai technikai. Valdytojas A.Sadkauskas, būdamas komandiruotėje, susitiko su Vokietijos žemės ūkio ministerijos bei labdarą tiekiančių firmų specialistais, apžiūrėjo dovanotą techniką, susitarė, kad Vokietija apmokės 50 proc. labdaros transportavimo lėšų į Lietuvą.

Lietuvos ūkininkų sąjungos Trakų skyrius susitarė, kad labdarą iš Tiuringijos atveš bendra Lietuvos ir Baltarusijos „Lietmaz-servis“ įmonė.

Dvi sunkiasvorės mašinos jau iškeliavo į Vokietiją ir netrukus atveš pirmuosius traktorius. Techniką numatoma skirti ūkininkams - naujakuriams, anot valdytojo, „pavasarinukams“. Jų yra nemažai, tad bus organizuotas aukcionas. Pradinė kaina bus apskaičiuota tik pagal atvežimo išlaidas. Manoma, kad traktorius kainuos apie 50 tūkst. rb. Suprantama, aukcione kainos šoktels. Gautos lėšos bus skirtos ūkininkų sąjungai.

Mes išeisim

Kun. Ant. Valantinas

*Nors gražiausia būtų mūsų žemė,
Negyvensim joje amžinai:
Tokią dalią mums aukščiausias
lemia,
Kad mes šičia esam tik svečiai.*

*Tik svečiai, nors ir namus sau
statom,*

*Tik svečiai, nors kraunam ir turtus.
Mes išeisim, tik skirtingom datom,
Iš šios žemės į kitus kraštus.*

*Taip norėtys negirdėt tų žodžių,
Kai tiek darbo, mūsų gi mažai.
Žemės kelias, klotas nors ne rožem,
Turim likt čia ir būt žiburiai.*

*Turim likt čia ir dirbt iš peties,
Kad pražystų žemėje taika,
Kad, kaip broliai, būtume išties,
Vienas kitą remdami talka.*

*O kai mus pakvies juodoji sesė,
Tai neveltui varpai mums skambės:
Už šios žemės kryžių mums Dievulis
Danguje vainiką skirs garbės.*

Vatikano Radijo pranešimas

Nuo rugsėjo 27 pasikietė lietuviškų Vatikano radijo laidų laikas, trukmė ir bangos. Vakarinės šio skyriaus programos dabar prasideda 20.30 val. Lietuvos laiku ir kartojamos rytais 6.40 val. Antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais šios laidos trunka pusvalandį. Pirmadieniais, trečiadieniais, penktadieniais ir sekmadieniais - 15 minučių. Tiek vakare, tiek ir ryte laidos girdimos 49 ir 41 metro bangomis arba 6185 ir 7365 kHz dažniu.

Lietuviškų Mišių galite klausyti sekmadieniais 10.45 val. Lietuvos laiku 31 ir 19 metrų bangomis arba 9.755 ir 15.120 dažniu.

Vatikano Radijo lietuviškųjų laidų redakcija

Pašventinti Kauno

Silainių mikrorajono bažnyčios pamatai. Rugsėjo 19 d. šeštadienį, buvo pašventinti Kauno Silainių mikrorajone statomos bažnyčios pamatai. Pamatų šventinimo iškilmėse dalyvavo vyskupas S.Tamkevičius, Kauno arkivyskupijos kurijos kancleris A.Bulotas, Vilijampolės klebonas kun. L.Vaičiulionis, Šančių klebonas kun. J.Babonas, daug tikinčiųjų. Prie laikino altoriaus, pastatyto netoli statomosios bažnyčios, buvo aukojamos šv. Mišios. Sakydamas pamokslą, vyskupas S.Tamkevičius palygino materialinę statybą su dvasine. Jis pabrėžė, kad Dievo šventyklą turime pradėti statyti savo širdyse ant pamatų, kuriuos sudaro Dešimt Dievo įsakymų.

Siai labdaros skirstymo tvarkai pritarė ir žemės ūkio ministras R.Survila.

Sudėtingiau bus parsivežti kombainus. A.Sadkauskas pasakė, kad, matyt, ūkininkų grupei bus skiriami kombainai, o atsivežti juos reikės savo lėšomis.

Kęstutis Petkūnas Trakų rajono ir Lentvario miesto tarybų deputatas (L.A.* Nr. 184)

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ JAUNIMO LAIKRASTIS.

Redaktorė J. Žitkevičienė, 29 Ormond Rd., Moonee Ponds Vic. 3039.

„Ateities Zingsniai“ 30-ties metų

Tai ilgokas laiko tarpas, bet man atrodo, kad mes nežygiavome, bet skridome nesustoję - su lietuvišku rašytu žodžiu pirmyn į laisvą ateitį! Tai vienintelis lietuvių jaunimo laikraštis Australijoje. Pradžioje juos leido Australijos ateitininkai, vėliau juos perėmė ALK Federacija, kuri iki dabar jais rūpinasi, o „Tėviškės Aidai“ juos spausdina ir globoja Melbourne.

„Ateities Zingsnių“ pirmas numeris buvo išleistas 1962 m. spalio mėn. Per tą laiką „A.Z.“ pakeitė savo išvaizdą, pasikeitė ir redaktoriai. Jų įsteigėjas ir pirmas redaktorius buvo mons. Petras Butkus. Jis redagavo 13 metų. Jam išvykus atostogų, porą mėnesių redaktore buvo poetė-rašytoja M. Marija Slavėnienė, o 1976 m. redagavimą perėmė mokytoja Jonė Žitkevičienė, redaguojama jau 17 metų. 100 pirmųjų „A.Z.“ laidų yra surišta į du tomus - po 50 laidų tome. Nedaug jų yra surišta, tai TA buvusio redaktoriaus kun. Dr. Pr. Daunkio nuopelnas, o man tai graži ir brangi dovana. Ačiū!

Nuo 1976 metų, kasmet „A.Z.“ bendradarbiai trys - keturi, kurie daugiausiai parašo į juos per mokslo metus, buvo apdovanoti pinigine premija - AL Fondo. Mes labai dėkingi fondui už paramą, nes tai padarė jaunus lietuviukus prisidėti prie lietuviškos spaudos. Taip pat keturius metus esame gavę pinigines dovanas iš Amerikos Lietuvių Žurnalistų Sąjungos Daudžvardžio Fondo iš mūsų Lituanistinių kursų jaunuoliams pasižymėjusiems rašyme. Bet paskutinius dešimt metų iš Amerikos premijų neprašėm, nes nebuvo stipresnių rašyme.

Tačiau „A.Z.“ nesiremia premijų pagėjumu, bet tuo, kiek mes jais domimės, kiek mes jiems rašome, kiek skaitome? Mums visiems turi rūpėti, kad mūsų vaikai - jaunuoliai išmokyti kalbėti ir rašyti lietuviškai. „Ateities Zingsnių“ svarbiausias tikslas ir yra pratinti jaunimą rašyti lietuviškai.

Todėl 30-ties metų jubiliejaus proga dėkoju nuo jauniausio iki vyriausio bendradarbio už atliktą didelį ir reikšmingą spaudos darbą - gintarinius lietuviškus rašinius. Dėkoju mieliems tėveliams ir mokytojams, ypač melbourniškams, kurie tik ir atlaiko „A.Z.“ su savo rašytojais. Gaila, kad nei iš Adelaidės, nei iš Sidnėjaus mokinių jau daugelis metų, kai negaunama rašinių. Dėkoju skaitytojams, Federacijos valdybai, „Tėviškės Aidų“ redaktoriams, ypač K. Mioldažiui, kuris kartais su kantrybe palaukia mūsų su vienu, kitu rašiniu.

Dėkoju visiems už taip gražius sveikinimus mūsų jubiliejaus proga! Iš gilios širdies visiems lietuviškas AČIŪ!

Jonė Žitkevičienė
„Ateities Zingsnių“ redaktorė

Pagarbiai mielą „Ateities Zingsnių“ šeimynėlę

Džiugu ir prasminga šiandien Jus pasveikinti nužengusius jau 30 metų!

Daug žingsnių, žingsnelių - ypač jaunųjų kūrybos žiedelių!

Tad nuoširdžiai sveikinu visus, kurie rašė - plušėjo ir skaitė, ar spausdinti padėjo! O ypač ištvermingą Redaktore - mokytoją Jonę Žitkevičienę! Jus visus surinkus, tai būtų skaitlingas būrys. O, kiek ten gražių proveržių lietuviškam žodžiui ir raštui, kiek Meilės mūsų Kancijų broliams, bei jų kovai už laisvę ir kiek ten vis buvo Vilties, kad bus išsklaidyti debesys aptemę, kad vėl išsaus laisvės rytojais!

Ačiū, Tau, Viešpatie, kad globojai ir laiminai jaunimą siekti

lietuvių kalbos grožio ir tautos dvasios lobių!

Su pagarba noriu čia paminėti ir jau mirusius literatus ir „A.Z.“ rėmėjus: Marija-Magdalena ir Juozas Slavėnai, Pranas Pusdešris ir prel. Pranas Vaseris - jų spausdintojas.

Sveikinu su viltimi, kad dabar ateis naujas atžalynas tęsti „A.Z.“ arba juos perduoti savo bendraminčiams Tėvynėje!

Tebūsta Tėvynei naujų ažuolų,-

Siapus ir anapus vandenų!
Nuoširdžiai Jūsų,
kun. Petras Butkus,
„Ateities Zingsnius“ pradėjęs ir
pirmasis jų redaktorius.
Sidnėjus

Sveikinu „Ateities Zingsnius“

Skaitau jį ir šiandien 1992 m. - po 30-ties metų.

Kaip gera, kad po tiek metų „Ateities Zingsniai“ ir dabar, lietuviškam žodžiui išseivijos jaunime taip silpstant, surenka gražų būrelį į jį rašančių. Ypatingai šįmet nuo balandžio mėnesio vis randame „Tėviškės Aiduose“ po 1/2 lapo „Ateities Zingsnių“ kas mėnesį, o kada kada net po du mėnesyje.

Sveikinu „Ateities Zingsnius“ 30-ties Metų Sukaktyje!

Sveikinu pirmąjį redaktorių mon.s Petrą Butkų, pradėjusį ir redagavusį šį kilnų darbą.

Sveikinu dabartinę redaktore mok. Jonę Žitkevičienę, kuri savo ištverme ir meile lietuviškam žodžiui neša šią sunkią taip prasmingą našta.

Sveikinu taip pat Tėvelius, kurie paragina ir padeda rašyti, ir jaunimėlį rašantį į „Ateities Zingsnius“.

Sveikinu „Tėviškės Aidus“ - Lietuvių Katalikų Federaciją - „Ateities Zingsnių“ leidėją

Visų šių asmenų ir organizacijų sutartiniame veikime išlaikomas lietuviškas žodis. Garbė ir dėkingumas Jiems.

Linkiu, kad „Ateities Zingsniai“ žengtų per laiką ir kliūtis į ateitį nešdami gyvą lietuvišką žodį, lietuviško jaunimo lūpose, raštuose - išsaugotą mylimą, gerbiama.

Lietuva laisva, lietuviškas žodis laisvas! Tereikia, mūsų jaunimėli, - tik meilės, gerų norų. Viešpats savo palaima teikvėpia tai jums!

S. Pusdešrienė
Adelaidė

Miela p. Žitkevičienė,

„Ateities Zingsnių“ 30-ties metų gyvavimo Sukaktyje - sveikiname Jus, gerbiama Redaktore, linkėdami, kad kol lietuviai Australijoje savo tautinę dvasią tebeugdo, teberanda joje atspirties ir jos lobių semias, niekuomet šie „Zingsniai“ nesustotų!

Nuoširdžiai dėkojame už Jūsų

mums suteiktą proga mūsų vaikiškai - jaunatviškai kūrybai, bei fantazijai reikštis, naudojant lietuvišką žodį.

Su didžia pagarba - redakcijai, leidėjams ir visiems į „Ateities Zingsnius“ rašantiems.

Kubilių Seštukas
Adelaidė

Mama, mama - papasakok mums apie savo gyvenimą - prašė Murgė vaikai.

Nu, gerai, - sakė Murgė, ir pradėjo pasakoti vaikams apie savo gyvenimą:-

Kaip jūs žinote, mano vardas yra Murgė. Aš esu vilkinis šuo, gimiau šunų užtvare.

Kas yra užtvaras? - klausė šuniukas.

Uztvaras yra, kur paklydusieji šunys yra laikomi. Iš užtvaro žmonės gali nupirkti šunis, ir parsivežti namo - aiškino Murgė.

Dabar man aišku, pasakok toliau - prašė šuniukas.

Murgė vėl pradėjo kalbėti.

Uztvare buvo daug šunų. Aš susidraugavau su Jonu. Jis buvo labai gražus šuo. Jis turėjo juodą kailį ir geltoną uodegą. Mes taip susidraugavome, kad negalėjai mūsų išskirti.

Vieną gražią dieną, kol Jonas buvo prausiamas, aš užmigau. Ilgai miegojau, ir kai atsibudau, nebebuvau užtvare. Aš buvau narve!

Šunelio gyvenimas

(Premijuotas rašinys)

Kur tas narvas buvo? - paklausė antras šuniukas.

Tas narvas buvo gyvulių krautuvėje - atsakė Murgė. - Gyvulių krautuvėje buvo paukščių, katių, žuvų, zuikių ir kitų šunų, bet Jono nebuvo. Aš buvau nuliūdusi, ir lojau visą naktį. Lojau ir kitiems gyvuliams neleidau miegoti.

Tą naktį nuotykis man atsitiko. Mane išgąsdino pelė. Ji lakstė mano narve ir man įkando į uodegą. Tas buvo man pirmas nuotykis.

Ryte mane su kitais šunimis padėjo už lango parodai. Daug žmonių praėjo nepastebėję manęs. Po poros valandų atėjo mažas berniukas su mam. Berniukas norėjo nusipirkti šuniuką. Jis rinkosi, iki kol jis mane išsirinko.

Aš tą rudą šuniuką noriu, jis gražiausias iš visų, nes jis atrodo nuliūdęs - sakė berniukas mamai. Berniukas mane parsivežė namo.

Jų namas buvo didelis, jis turėjo daug kambarių. Man buvo paruošta šuns būda. Berniukas name pašėrė ir nuėjo į lovą.

Nuo tos dienos aš žinojau, kad jie manęs nemyli. Sekančią dieną berniukas išėjo į mokyklą, ir jo mama išėjo į darbą. Aš buvau labai vieniša.

Mėginau pabėgti. Bėgau, kol pribėgau mokyklą. Aš buvau labai pavargusi, tai atsėdėu pasilsėti. Tada aš pamačiau savo savininką, ir

jis mane pamatė. Nebeturėjau laiko pabėgti nuo jo. Jis mane sugavo ir parvedė namo. Jis mane pamokino nebėgti iš namų.

Savaitė praėjo ir aš įpratau prie šeiminių tvarkos. -Murgė sustojo aiškinti ir pasižiūrėjo į savo vaikus. Jis miegojo. Murgė baigė aiškinimą:-

Dabar aš esu su tuo pačiu savininku. Esu labai laiminga, ir dabar žinau, kad jis mane myli.

Murgė baigė kalbėti ir pati užmigo.

Daina Didžytė,
14 m. amžiaus, Melbourne

O, kai aš užaugsiu
Tai narsiai kariausiu,
Gėdimino pily Trispalvę iškelsiu!
Gėdimino pily Trispalvę iškelsiu,
Ir prie Aušros Vartų, karštai pasimelsiu,
Dieve Visagali, saugok mūsų šalį!
Tėvą ir močiutę ir mano sesutę!

(Liaudies daina)

Vaizduotės pasaka

Buvo paprasta atostogų diena, ir Dovydas skaitė fantazinę knygą. Kasdien, per visas atostogas jis skaitė įdomias fantazinius pasakas.

Mama dažnai prašė Dovydą išeiti į lauką ir žaisti su draugais parke, kad gautų mankštos ir, kad nesėdėtų namuose visą dieną skaitydamas.

Baigdamas skaityti pasaką pavadintą „Dvigalvis Žirgas“, uždarė knygą ir tarė sau - gera pasaka, bet ne geriausia.

Dovydas, norėdamas geresnę pasaką paskaityti, nuėjo prie savo knygų lentynos, ir bandė rasti knygą, kurios jis dar nebuvo skaitęs.

Nerasdamas geresnės knygos, Dovydas pyko: - „Oi, varlės, jau visas savo knygas perskaičiau, dabar reikės nueiti į biblioteką. Ten rasiu geresnę knygą“.

Gavęs mamos leidimą, Dovydas nuėjo į biblioteką.

Bibliotekoje žmonių daug nebuvo. Dovydas nuėjo į fantazinių knygų sekciją ir pradėjo rankioti visokias įdomias knygas. Radęs apie tuziną knygų, Dovydas priėjo prie bibliotekos vedėjo stalo.

Prie stalo sėdėjo baltaplaukis senelis bibliotekininkas. Matydamas Dovydą su tuzinu fantazinių knygų, senelis patarė jam - „Jaunuoli, bandyk neskaityti amžinai fantazinių knygų. Bandyk įvairias kitokios literatūros knygas skaityti, nes vieną dieną ta fantasinė knyga tave įtrauks į pasaką ir negalėsi išeiti. Pasidarysi pasakos dalis, įtrauks tave kaip su ranka“.

-Ai, seneli, aš neturiu tokios

baimės, ir netikiu tokiomis nesąmonėmis, -atsakė Dovydas.

Pasiskolinęs knygas, Dovydas nukeliavo namo.

Namuose jis buvo taip susižavėjęs su knygom, kad jis tuoj pat pradėjo skaityti.

Valandos prabėgo, ir Dovydo akys pradėjo jaustis sunkios nuo nuovargio. Jis staiga sustojo skaityti ir pastebėjo, kad knygos puslapis pradėjo keistai, nenormaliai judėti. Knygos puslapiai - staiga pradėjo lankstyti. Dovydas nematė kad kas kitas lankstė lapus.

Stebūklingai puslapiai susilankstė į popierinę ranką su trim pirštais. Dovydas bandė atsitraukti, bet popierinė ranka pagriebė jį ir traukė į knygą. Jis šaukė pagalbos, bet niekas negirdėjo... Dovydas vėl šaukė - „Mama, gelbėk!“

Sušilęs ir suprakaitavęs, Dovydas atsikėlė savo lovoje. Mama sėdėjo prie jo ir sakė: - „Nu, vaikeli, tai tas buvo blogas sapnas“.

-Kur knyga? -Ta, popierinė ranka? -klausė Dovydas mamos.

-Čia nėra, tai tik tavo sapnas. Užtenka fantazijos, nuo dabar nebeskaitysi tų knygų, patariu tau skaityti Lietuvos istorijos knygas.

-O, gal ne dabar, mamyt. Man atrodo, aš gal neskaitysiu knygų daugiau nei šiandien, nei rytoj... ir gal nei poryt.. Kas gero televizijoje?

-Vaikeli, tu man darbus padarysi, indus suplausi, virtuvę iššluosil...

Linus Kaladė

Lit. kursai, Melbourne

Klasės iškyla į zoologijos sodą

(Premijuotas rašinys)

Antradienio rytą sėdėjau su savo draugais klasėje. Mano mokytojas pranešė, kad rytoj, trečiadienį, važiuosim į zoologijos sodą. Mokytojas pasakė, kad bus krašta, tai reikia atsinešti kepurę, gėrimų ir pinigų. Jis pasakė, kad mes darysim darbus, tai reikia atsinešti pieštukus. Trečiadienį, kai nuėjau į mokyklą, pamačiau didelį autobusą. Kai visi mokiniai susirinko į mokyklą, mes įlipom į autobusą.

Užtruko dvidešimt minučių kol nuvažiuovom. Kai sustojo autobusas aš pirma išlipau, nes sėdėjau pirmoj eilėj. Kainavo du doleriai įeiti

į sodą. Zoologijos sode mes matėm daug gyvulių. Man patiko drambliai. Tada mes turėjom pietų pertrauką. Buvo 41 laipsnis šilimos, tai aš nusipirkau ledų. Per pertrauką treneris leido man pamaitinti liūtus. Aš įmečiau didelį mėsos gabalą. Po pietų mes pasiklausėm savininko. Jis mums davė darbo. Kai mes pabaigėm pamoką, mes galėjom vėl žiūrėti į gyvulius. Mes važiuovom atgal į mokyklą puse trečios, ir grįžom į mokyklą trečią valandą. Prie mokyklos mano mama laukė ir parvežė mane namo. Man labai patiko zoologijos sode.

Dalia Didžytė

7 skyrius, Melb. Parap. Mokykla

Lietuvoje radau naujų draugių

Lietuvoje aš daugiausia bendravau su vyresniais žmonėmis. Bet Kaune aš sutikau vaikų daugiau mano amžiaus. Tos mergaitės buvo nuo 7 iki 13 metų, ir aš jas sutikau, nes tėtis turėjo video filmavimo aparatą, ir jom buvo labai įdomu pažiūrėti, kas šitas žmogs su video. Jos nuėjo pasižiūrėti, ir tuo būdu aš su jomis susipažinau.

Jos buvo labai malonios ir draugiškos, ir aš su jomis jaučiausi labai patogiai. Jos man davė visokiausių dovanų, ir net prašė su manim ir su mano sesute Vilija susirašinėti.

Mano naujausios draugės gveno butuose ir buvo gana biednos palygnius su žmonėmis Australijoje.

Man iš visos Lietuvos geriausiai patiko Kaunas dėl jų.

Aš taip pat sutikau kitų vaikų. Mūsų šeimininkų anūkė buvo 9 metų. Ji buvo maloni, ir kai prie manęs ir Vilijos priprato, buvo dar malonesnė. Jai labai patiko „Barbie“ lėlės, nors ji neturėjo jokių. Atrodo, kad visos mergaitės svajoja apie tokias lėles.

Sutikau ir giminių, kurios buvo arti mano amžiaus. Jos nelabai žinojo, kaip elgtis su manim ir Vilija ir užtai buvo labai tykios ir nežinojo ką su mumis kalbėti.

Bendrai man patiko draugės, su kuriomis aš susitikau, bet svetimi buvo su mumis šalti ir žiūrėjo į mus nelabai gražiomis minomis.

Venta Jokūbaitytė

Lit. kursai, 9 klasė, Melb.

Utena

Mano senelis ir senelė, iš mamos pusės, gyveno Utenoje prieš antrąjį pasaulinį karą. Utena buvo nedidelis miestas, turėjo maždaug 6 tūkstančius gyventojų.

Utenos miestas yra maždaug šimtas kilometrų į šiaurę nuo Lietuvos sostinės Vilnius, gražioje vietoje tarp mažų, gražių kalnelių ir ežerų. Čia yra Aukštaitija.

Dabar Utenos rajone gyvena 50 tūkstančių žmonių. Prie Utenos rajono prisideda daug mažų kaimų, iš kurių didesni yra: Sudeikia, Kuctiškas, Tauraganai ir Vyžuonos.

Žmonės daugiausiai užsiima dirbdami žemės ūkio darbus, bet dabar yra nemažai visokių fabriku. Utena turi savo alaus ir mėsos kombinatus, taip pat pieninę ir daug visokios pramonės.

Aplink Uteną yra daug gražios gamtos, ir vienas trečdalis visos

aplinkės susideda iš miškų, ir taip pat yra 186 ežerai.

Miškuose yra labai daug visokių gyvulių ir ežeruose randasi labai daug įvairių žuvų, kurias daugiausiai gauda žvejai - mėgėjai

Pats Utenos miestas yra vienas iš seniausių Lietuvoje ūkinių centrų.

Utena yra daugiau kaip 700 metų senumo. Pirmą kartą paminėta 1261 metais, Mindaugo raštuose.

Nors Utena buvo nedidelis miestas, bet jis turintis daug istorijos ir dabar yra vienas iš svarbiausių miestų Lietuvoje. Būdamas rajono centru, jis turi ligonines, mokyklas, kino teatrą, viešbučius, biblioteką, visokių parduotuvių, telefono centrą, traukinių stotį ir banką.

Dabar miestas yra labai pasikeitęs nuo tada, kada mano seneliai jį paliko.

Linus Jokubaitis

7 skyrius, Melb. Parap. Mokykla

Mano sesuo

Daina yra mano sesuo. Ji yra 14-kos metų amžiaus. Ji turi mėlynas akis ir rudus plaukus.

Daina lanko MacRobertsons mokyklą. Ji yra 9-tame skyriuje. Ten ji turi daug draugių.

Daina mėgsta ilgai miegoti, ir vėlai eiti gulti, nes jai patinka žiūrėti televiziją. Ji mėgsta žiūrėti „Beverly Hills“ televizijoje.

Ji mėgsta pirkti naujus drabužius ir juos dėvėti. Jai labai patikdavo „Roxette“. Aš neesu tikra ar jai dar

patinka.

Jai patinka: cepelinai, dešros, lazanja, pizza ir daug kitokių valgių.

Nesenai Daina nusipirko sau naują radiją. Jai ji labai patinka. Ji mėgsta klausytis daug muzikos. Ji renka ženkliukus, lipinukus ir trintukus. Daina turi daug draugių Adelaidėje, kur susirašinėja su jomis.

Ji mėgsta kepti skanius pyragus. Kai Daina užaugs, ji nori būti „chef“ ir turėti savo restoraną.

Dalia Didžytė

7 skyrius, Melb. Parap. Mokykla

Aš

Mano vardas yra Daiva Kristina, pavardė Statkutė. Aš gyvenu su mama ir tėte. Mūsų namo numeris yra 53, gatvės vardas The Boulevard, priemiestis yra North Balwyn. Mano gimtadienis yra 18-tą rugsėjo mėnesį, 1979 metais. Aš esu 13-kos metų amžiaus.

Aš mokausi žaisti tenisą. Man patinka žaisti su vaikais, kaip Dalytė ir su kitais mokiniais. Aš mėgstu dainuoti ir šokti tautinius šokius. Aš

irgi esu skautė ir važiuoju į stovyklas.

Mano mokykla yra Siena College ir esu septintoje klasėje. Mokinuosi prancūzų kalbą ir muziką. Man į mokyklą reikia važiuoti autobusu.

Mano sesutės vardas yra Ginta, o brolio - Rimvydas. Tėtės vardas yra Gėdiminas, o mamos - Rasa. Mūsų automobilis yra Volvo. Mano šuo Brisius yra geras sargas.

Mūsų šeimoje yra penki žmonės. Namuose yra smagu!

Daiva Statkutė,

7 skyrius, Melb. Parap. Mokykla

1992 m. spalio 18 d. Vytautui Landsbergiui sukako 60 metų

Mieli tautiečiai

„Lietuvos Aidas“ rengia šiai sukakčiai skirtą knygą „Laisvės byla“.

Į leidinį surinktos V. Landsbergio kalbos, straipsniai, laiška, pokalbiai, užrašai ir kitokia skelbta ir neskelbta medžiaga, kuri atspindi lemtingąjį Lietuvos laikotarpį nuo Respublikos nepriklausomybės atstatymo 1990 metų kovo 11 dieną ligi iškovotos laisvės ir pasaulinio pripažinimo 1991 metų rudenį.

Knygoje spausdinimas dar ligšiol neskelbtas Aukščiausiosios Tarybos Pirmininko testamentas, kuris buvo

įrašytas į vaizdajuostę 1991 metų sausio tryliktąją, sovietų tankams šliaužiant link Aukščiausiosios Tarybos rūmų.

Pusketvirto šimto puslapių knyga iliustruojama įžymių meistrų nuotraukomis ir piešiniais.

Knygos sudarytojai: dramaturgas Juozas Glinskis, grafikė Marija Ladigaitė, skulptoris Vladas Vildžiūnas.

Gera spaudos kokybe garsėjanti „Spindulio“ spaustuvė maloniai sutiko šią knygą išleisti ligi šių metų spalio mėnesio. Didžiąją tiražo dalį platinsime prenumeratos būdu.

„TEVIŠKES AIDAI“ yra vienintelis Australijos lietuvių katalikų laikraštis. Visi juos remkime. Iš anksto prisiųskime prenumeratos mokestį, įrašykime „Tėviškės Aidus“ į savo Testamentą. Katalikiška spauda reikalinga visada!

Jie dirbo Lietuvos pogrindyje

Rašo Antanas Laukaitis

Viena iš pačių seniausių ir turtingiausių Panemunės vietovių yra Veliuona, kuri istorijos šaltiniuose yra jau minima 1291 metais ir Prusijos kronikininko vadinama Junigėdos pilimi, kuri, manoma, buvo jau 1245 metais. Tik nuo 1315 metu kryžiuočiai šią vietovę vadina Veliunos vardu. Pirmojo pasaulinio karo metu Veliuona labai nukentėjo, tačiau Nepriklausomybės metais ji atsistatė ir kultūrinis bei meninis gyvenimas ten buvo gražus. Būnant Lietuvoje, man teko irgi lankytis šiame istoriniame miestelyje ir čia susipažinti su labai įdomiu filosofu-rašytoju ir buvusiu rezistenciniu veikėju Pranu Antalkiu-Mikalauku. Gimęs 1923 metais Antalkiuose, netoli Vilkijos, jis jau 1939 metais pradėjo rašinėti į moksleivių žurnalus. Mokėsi „Aušros“ gimnazijoje Kaune, tačiau 1939 metais pasirodė pirmieji sunkios ligos ir, kaip dr. V. Kuzma sakė, tai kaulų vėžio pradžios pažymiai. Grįžta jis atgal į Vilkiją ir čia toliau mokosi. 1941 metais galutinai suserga, guli lovoje, yra motinos išlaikomas ir gyvena labai skurdžiai. Tačiau ir sunkiai sirgdamas, prie lovos jis įsitaiso staliuką ir rašo apie Lietuvos knygnešius, tautosakas ir rinkėją kun. A. Jušką ir kita. 1942 metais jis yra vežamas į Tilžę pas sveikatos filosofijos kūrėją Vydūną, kurį jis pažinojo iš anksčiau, kai jis atvykdavo į Vilkiją pas savo bičiulius vegetarų būrelio narius ir taip pat su mokiniais labai nuoširdžiai kalbėdavosi. Vydūnas į rašytojo gyvenimą įėjo kaip ypatingas geradarys ir jis niekuomet nepamiršo Vydūno pasakymo, kad beveik visos ligos yra gėdingas reiškinytis ir visas jas, be jokios išimties, galima sėkmingai nugalėti. Rašytojas Antalkis pasakojo kaip vieną kartą šis senelis Vydūnas užkalbino moksleivius ir pakvietė juos palenktyniauti. Jauniesiems moksleiviams toks kvietimas pasirodė tiesiog neįtikėtinas, tačiau jie sutiko bėgti 300 metrų lenktynes su juo. Ir koks buvo visų nustebimas, kai Vydūnas šį nuotolį atbėgo pirmas, pralenkdamas šiuos 18-19 metų jaunuolis. Garsas apie šias lenktynes pasklido po visą Lietuvą.

Nuvykęs į Tilžę ir būdamas jau visiškai ligonis, P. Antalkis labai atydziai klausė visų Vydūno patarimų, vėliau labai rimtai gilinas Vydūno sukurtos sveikatos filosofijos sistemon, beveik atmintinai išmoksta jo parašytą knygą „Sveikata, jaunumas, grožė“. Jis visiškai nustojo valgyti mėsą, labai griežtai laikosi naujų surastų tiesių ir pamažu jis rado savo kelią į sveikatą. 10-tį metų išgulėjęs lovoje ir pasmerktas greitai mirčiai, šiandien mano sutiktas rašytojas ir filosofas P. Antalkis- Mikalaukas, sulaukęs jau kone 70-ties metų, yra žvalus, darbingas ir turintis labai gerą atmintį.

Karo metais rašytojas „Savaitės“ žurnale spausdina grožinius kūrinius, per radiją skelbiama pirmoji medžiaga apie Vydūno sveikatos filosofiją. 1943 metų rašytojo St. Tamulaičio ruošiamoje antologijoje P. Antalkis pasirodo su rašiniu iš Pagoniškių legendų ciklo. Jis buvo paruošęs apsakymų rinkinį ir romaną, kur buvo pasmerкта stalininės deportacijos į

Sibirą, už ką vėliau ir jis pats buvo pasmerktas užmarščiai. Jis rašo apie Oskarą Milašį ir J. Keliuočio „Kūrybos“ žurnale apsakymą „Žaibams susikryžiauvus“, kuriam iliustracijas parupina Vokietė dailininkė Otilijos Will.

Nuo 1941 iki 1951-jų metų guli lovoje ir kojose turi neužgyjančias žaizdas. Čia rašo apie Vydūną, M.K. Ciurlionį, K. Simonį, R. Tagore, M. Gandhi, dramą apie Vytautą Didįjį ir kt. Besilaikant Vydūno filosofijos, pamažu visos ligos dingsta ir jis gauna darbo Vilkijos statybos skyriuje, redakcijos techninių darbuotoju. Jis, kaip sovietams nepalankus rašytojas, okupantų yra visiškai ignoruojamas, o po išspausdintos apybraižos apie kunigą Antaną Jušką, buvo labai smarkiai užpultas ir buvo siūloma net iš darbo išmesti, tačiau, dėl silpnos sveikatos, darbe paliktas.

Okupacijos metu gana anksti įsijungia į pagrindinį ir rezistencinį gyvenimą. Artimai bendradarbiauja su mano anksčiau aprašyta V. Andziulio pagrindine spaustuve, kur yra išleidžiama „Nepažistamas Vydūnas“, „Pagoniškos legendos“, romanas apie 1863 metų sukilimą, daug religinių leidinių, kaip vysk. K. Paltaroko „Tikybos pirmamokslis“, J. Palaimos „Ar gyveno Kristus?“, taip pat knygeles apie krikšto sakramentus, Eucharistiją, pasikalbėjimai mažiesiems, apie palaimintąjį Jurgį Matulaitį, Vytautą Didįjį ir kitus. Jis yra kviečiamas į slaptą įsikūrusius ratelius Kaune,

Palangoj, Panevėžyje ir Šiauliuose. 1985 metais jis yra išrenkamas Kraštotyros draugijos garbės nariu. Ir vienas iš didžiųjų pogrindyje darbų, tai buvo nuo 1975 metų pradėtas leisti pogrindžio laikraštis „Katakombos“, kuris ir dabar, atgavus Nepriklausomybę yra leidžiamas kaip almanachas ir nemokamai platinamas Lietuvos kultūrinėms įstaigoms ir moksliniams institutams.

Svečiuojantis vaišinguose P. Antalkio Veliunos namuose, labai įdomu buvo padiskutuoti visais, ne tik kultūriniais, bet ir dabartinės Lietuvos politikos klausimais. Rašytojas tai tikra gyvenimo enciklopedija, žinanti apie viską, ko tik bepaklaustum. Jo mintys ir nuomonė ne visuomet sutinka su dabartine Lietuvos politika. Tačiau jis, kaip ir visi kiti mano sutiktieji pogrindžio veikėjai, Sibiro tremtiniai, buvę kaliniai bei partizanai, mano didžiausiam nustebeimui, netrokšta to keršto buvsiems savo skriaudėjams, bet nori, kad kuo greičiau pasibaigtų tie negražūs tarpusavio ginčai, politinės rietenos, geresnių valdžios vietų medžiojimas ir ta didžiulė betvarkė, kuri dabar yra Lietuvoje. Rašytojas mano, kad dabar per tuos visus asmeninės gerovės ieškojimus, visai pamirštama patriotiškumas, dėl ko tūkstančiai tautiečių jau nesulaukė Lietuvos Nepriklausomybės. Duok, Dieve, kaip sakė rašytojas man, kad Lietuva kuo greičiau grįžtų į tą tarpusavio gražų sugyvenimą ir kad toje brangoje mūsų Lietuvoje vėl būtų pilna laisvė ir Nepriklausomybė.

(Bus daugiau)

„Lietuva“ jau prie Australijos

Jachta „Lietuva“, kuri pradėjo savo pasaulinę kelionę, dalyvaudama regatoje „Columbus 92“ ir ten iš virš dviejų šimtų jachtų ir burlaivių Kolumbo kelio kelionėje iš Ispanijos į New Yorkę, atplaukė 9-ti ir savo klasėje buvo pirmame penketuke, jau yra pakeliui į Sydnejų. Spalio 10 dieną šturmanas ir Klaipėdos Jachtklubo prezidentas Rimas Dargis telefonu skambino iš Amerikiečių Samoa salos ir sakė, kad Sydnejuje bus tarp spalio 25 ir 30 dienos, tas pareis kiek audringa bus jūra.

ALFAS valdyba, gavusi anksčiau prašymą padėti šiems drąsiems jūrininkams, kai jie atplauks į Sydnejų, sudarė Priėmimo komitetą, susidedantį iš: Sydnejaus LB pirmininko V. Juškos, „Kovo“ pirmininko E. Lašaičio, Sydnejaus Liet. Klubo pirmininko K. Proto, Australijos laivyno karininkų Rimo ir Algio Dičiūnų, V. Šlitterio ir ALFAS pirmininko A. Laukaičio. Jau yra susirišta su Sydnejaus laivyno admiralu ir yra prašoma šiems jūrininkams pagelbėti. Yra išsiųsta raštai spaudos ir televizijų stotims ir, manoma, kai jie atplauks į Sydnejų, bus padarytas iškilmingas jų sutikimas. Jūrininkai, Sydnejų buvimo metu bus apgyvendinti pas lietuvius. ALFAS valdyba paskelbė piniginių vajų, norint padėti šiems „Lietuvos“ jūrininkams, kurie, plaukdamai per Ameriką, Panamą, Karibų salas ir kitus skelbia, kad mūsų Tėvynė Lietuva po 50 okupacijos metų yra jau laisva ir jų

laivas yra pirmasis jau plaukiantis apie pasaulį su lietuviška trispalve.

ALFAS valdyba ir visas Priėmimo komitetas prašo ir visus Australijos lietuvius prisidėti prie šio vajaus, nes jachtai Sydnejuje reikės papildyti ištuštėjusias maisto, vandens ir kitų dalykų atsargas ir pataisyti jachtą, nuo didelių audrų apdaužymų. Čekius prašome siųsti: ALFAS Jachta „Lietuva“, 18 Miller Ave., Ashfield 2131. Telefonas (02) 798 0306.

Jachtos įgulą sudaro šie jūrininkai: St. Kudzevičius 45 metų - kapitonas, Rimas Dargis 45 m. - šturmanas, G. Pilaitis 36 m. - virėjas, A. Puslys 23 m., J. Gvazdaitis 30 m., J. Limantas 32 m., L. Ivanauskas 26 m. ir R. Ramanauskas 36 m.

Už atsiųstas aukas nuoširdžiai dėkojame.

Jeigu kas turi radijo siųstuvą, su „Lietuva“ galima susirišti radijo bangomis: 8752 kiloherz, Signalas LY 9322 „Lietuva“. Geriausiai apie 8 val. ryto Londono laiku.

ALFAS valdyba

Pašventinta seserų kazimieriečių koplyčia Pažaislyje. Rugsėjo 19 d. vyskupas S. Tamkevičius pašventino Pažaislio vienuolyne įsikūrusių šv. Kazimiero seserų koplyčią bei gyvenamąsias patalpas. Iškilnėse dalyvavo seserys kazimierietės, Pažaislio vienuolyno komplekso restauratoriai, daug kitų svečių. Atgautame vienuolyne seserys kazimierietės ketina įkurti dvasinės

ADELAIDĖ

Retos žinios į Adelaidę iš Sydnejaus atsikėlė gyventi Laura ir Jeronimas Belkai su dviem vaikučiais. Tuojau jų 3 metų dukrelė Melisa, kuri nuostabiai gražiai kalba lietuviškai, pradėjo lankyti „Adelaidės Lietuvių Mokyklą“ - darželį. Sveikiname lietuvišką šeimą ir kviečiame įsitraukti į čia vykstantį lietuvišką gyvenimą.

Kristina Jankutė ir Gregory Netheim susilaukė pirmgimio sūnaus. Sveikiname Tėvus ir Senelius.

Pavasario balius Adel. Liet. Kat. Moterų D-jos tradicinis suruoštas rugsėjo 26 d. Liet. Kat. Centro salėje. Balių atidarė D-jos pirm. S. Vasiliauskienė. Labai gražiai gėlėmis išpuošta salė, dar ir sekmadienį pietaudami salėje gėrėjomės gražiųjų žiedų puokštėmis. Nuotaikingai grojo, Vokietijoje lagerio nuotaikas primenantis vokiečių orkestrėlis, puikiai ir skoningai paruoštas maistas, gera loterija. Virš 70 asmenų susirinko praleisti mielą vakarą. Ačiū Adel. Liet. Kat. Moterų D-jai už pavasarinę puotą.

Romos Lietuvių Kolegijai aukos buvo renkamos 27 d. rugsėjo prie bažnyčios. Mūsų Klebonas aukų rinkimą išdėstė per tris kartus, kad aukotojams būtų parankiau. Kolegijoje studijuoja būsimieji Lietuvos kunigai, o kaip labai jie reikalingi mūsų Lietuvai. Tai tikrai remtina institucija.

Ateitininkai suruošė pietus tą pačią dieną Liet. Kat. Centro salėje paremti aktorę Jūratę Tumėnienę.

Mirė A.ŠA. Vladas Patašius spalio 2 d. 85 m. amžiaus. Gimęs Lietuvoje, mokėsi Aušros gimnazijoje Kaune, vėliau Karo mokykloje. Buvo karininkas, įsigijo kapitono laipsnį. Vedė Kaune, užaugino sūnų Algimantą ir dukrą Egidiją. Žmona ir vaikai gyvena Lietuvoje. Vladas pabėgo Vokietijos karo laike, emigravo į Australiją 49 m. Gyveno Sydney, vėliau Adelaidėje pas p.p. Bernaičius.

Už Mirusio vėlė sukalbėtas Rožinis šv. Kazimiero bažnyčioje spalio 7 d. Spalio 8 d. kun. J. Petraičio aukotos šv. Mišios su pamokslu, giedojo šv. Kazimiero bažnytinis choras, prie vargonų jun. J. Pocius. Atsisveikinimo žodžius tarė: Adelaidės Liet. Sąjungos vardu - V. Neverauskas; Pensininkų - Ed. Dukas; Vl. Dumčius; Liet. Namų Archyvo vardu - J. Lapšys. Palydėtas į Centennial Park kapinių krematoriumą, kur atsisveikino Liet. Bendruomenės vardu - J. Stačiūnas; A. Serelis; Ramovėnų vardu - J. Bočiulis. Klebonas atliko laidotuvių apeigas, kurios užbaigtos „Tautos himnu“. Šalia esančioje salėje laidotuvių dalyviai pavaišinti kavute ir užkandžiais. Laidotuvėmis rūpinosi Bernaičių šeima.

Artimiesiems gili užuojauta, Mirusiajam suteiki, Viešpatie Amžinajį poilsį. SP

atgaivos centrą, kur norintieji galės atlikti trumpesnes ar ilgesnes uždaras rekolekcijas.

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Už Elvyrą Smetienę 30-tąją dieną po mirties šv. Mišios bus aukojamos mūsų šv. Jono bažnyčioje spalio 31 d. šeštadienį 12 valandą. Kviečiami visi.

Visų Šventųjų šventė lapkričio 1 d. sekmadienį. Šv. Mišios aukojamos sudėtinės už visus mūsų mirusiųjų. Kas norėtų Vėlinių proga už savo mirusiųjų užprašyti šv. Mišias, tai vardus įdėti į vokelį dėžutėn, kuri pastatyta bažnyčioje prie durų viduje.

A.Ā. Vytauto Miliausko gimtadienio dieną šv. Mišios lapkričio 14-tą šeštadienį 2 val.

PRANEŠIMAS

Apgyvendinimas

Vis tenka gauti užklausimus kur būtų geriausiai apsistoti ALD metu. Dar kartą patariame naudotis Greentree Inn pasiūlymu - \$65 už dvigubą kambarį nakčiai. Labai patogi vieta, naujas motelis, dideli kambariai. Kreiptis tiesioginiai - Greentree Inn, Cnr. Hume Highway & Stricklan St., Bass Hill, NSW 2197. Tel (02) 754 1099; fax (02) 754 1278. Užsakant kambarį pažymėt, kad vyksit į Lithuanian Festival.

Organizacijų dėmesiui

Paskutinį kartą primename, kad organizacijos, norinčios įtraukti savo susirinkimus, posėdžius ir t.t. į ALD programą, apie tai praneštų komitetui nevēliau lapkričio 7 d.

Pasikeitimas užjūrio svečių

Koncerto rengėjas Jerominas Belkus persikėlė gyventi į Adelaidę, dėkojame Jerominui už įdėtą darbą ALD naudai. Užjūrio svečių koncertą organizuoti pakviestas Algis Dudaitis. Bus greit daugiau žinių apie šį koncertą.

ALD inform.

Lietuvos Respublikos Konstitucija

Referendumui teikiamas projektas, kuriam 1992 m. spalio 13 dieną pritarė Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba.

Su nedideliais pakeitimais Lietuvos Konstitucijos projektas buvo priimtas balsų dauguma.

Lietuvos Respublikos Konsulatas

Lietuvos Kankinių koplyčioje Lietuvių Namuose. Užprašė jo žmona Malvina Miliauskiene. Vytautas Miliauskas buvo gimęs 1901 m. lapkričio 14 d. Gelgaudiškio dvare, Šakių apskrityje.

Pirmoji Komunija mūsų Parapijos Sekmadienio Mokyklos mokinių bus lapkričio 29 d. Advento I Sekmadienį, šv. Jono bažnyčioje.

Lapkričio mėnuo skirtas mirusiųjų atminimui ir maldai už juos, ypač 1-8 dienos (aštuondienis), Kapines lankysime: Vėlinių išvakarėse - Visų Šventųjų popietę - sekmadienį, lapkričio 1 d. Springvale, Necropolis, 3 val. po pietų. Susitikti prie kapinių įstaigos. Fawker kapinėse lapkričio 7 d. šeštadienį, 12 val., susitikti prie Prelato Prano Vaserio kapo. New Cheltenham kapinėse lapkričio 7 d. šeštadienį, 3 val. po pietų, susitikti visiems įvažiuojantiems į kapines iš Reserve Road. Visur susitikus: apeigos, maldos. Po apeigų ir maldų bus pašventinami ir nauji antkapiai

Bernardas Markevičius, 69 metų amžiaus, mirė spalio 15 d. Palaidotas spalio 22 d. Yan Yean kapinėse Whittlesea, praneša "Herald-Sun" dienraštis.

! Sale visi!

Prieškalėdines pamaldas ir Lietuvos Kariuomenės šventės minėjimą ruošia Sale seniūnija lapkričio 21 d. šeštadienį 12 val. Seselių Our Lady of Sion bažnyčioje: 341 York St., Sale. Pamaldas aukos kun. dr. Pranas Dauknyš. Po pamaldų Kariuomenės šventės minėjimas: 12 Trood St., Sale. Bus įdomi naujo svečio paskaita, pasidalinsime išpūdžiais su grįžusiais iš Tėvynės Lietuvos. Pasidalinsime Kūčių plotkelėmis. Aukos rinksimės Prisikėlimo bažnyčios Kaune atstatymui. Bus turtinga loterija ir bendros vaišės. Laukiame visų! Seniūnė

PERFECT PARCELS

Siuntiniai į Lietuvą
Jūsų sudėtus
geriausius paketus/
siuntinius pasiūšime
tiesioginiai į Lietuvą:
Laivu - \$3 už kg
Oru - \$6 už kg

CONTAL
TRAVEL

Melbourne:
253 Flinders Lane
tel. 654 1400

Sydnejuje:
72 Campbell St.
tel. 212 5077

Melbourno Katalikių Moterų Dr-jos Kultūrinė Popietė

(Spalio mėn. 4 d. Lietuvių Namų Moterų Seklyčioje)

Nors smarkiai lijo per visą dieną, susirinkome virš 30 moterų, dr-jos narės ir kelios viešnios. Norime susitikti, pasikalbėti, išgirsti naujienų...

Daug moterų grįžo aplankusios Lietuvą. Įdomu pasiklausyti jų prisiminimų, išpūdžių.

Kat. Mot. Dr-jos pirmininkė H. Statkuvienė ir V-bos narės, ypatingai rūpinosi vaikų-našlaičių ligonių gyvenimo sąlygomis, bei jų mokyklų reikalais. Stengėsi kiek išgalėdamos juos sušlepti pinigine auka, bei kitomis, jų gyvenimą palengvinančiomis, dovanomis. Žinome, susilaukė daug nuoširdumo, padėkos, o Panevėžio Katalikiškos Mergaičių Žemės Ūkio Mokyklos vadovybė įteikė menišką padėkos lapą.

Kretingoje kuriasi Motinos Teresės seselės Trys svetimtautės jau kalba lietuviškai. Seselės pažadėjo paskirstyti atsiunčiamas dovanas.

Jauniausioje dr-jos narė Rūta Skeivienė paskaitė (jos pačios

gražiai ir taisyklingai į lietuvių kalbą išverstas) Vassula Ryden raštų ištraukas.

Vassula (graikė) yra išleidusi porą knygų jos mistiškas mintis pripažįsta net dvasiškai - Fr. Robert Fazicy SJ, Fr. James Fannes, Fr. Rene Lauretin. Jie tiki Vassulos per gyvenimų autentiškumui.

Vassula giliai išsilavinusi visuomenininkė, sportininkė, dviejų vaikų motina, besimeldama girdi Kristaus žodžius bei jai skirtą misiją - skleisti žmonijai Dievo meilę, pasitikėjimą Dievo globa, bei artimo meilę ir ramybę.

Vassula gruodžio mėn. atvyks į Melbourną ir kalbės 3-jose bažnyčiose.

Sesė G. Jokubaitienė paskaitė ištrauką iš B. Pūkelevičiūtės kūrinių „Atradimo ruodu“. Gražūs žodžiai, stilius, gili mintis.

Draugiškai pasikalbėjome prie kavos su pyragais.

Maloniai prabėgo kelios valandos ir prablaivino nuotaiką lietingoje dienoje. Narė

Nuoširdžią veikėją prisimenant

Šių metų lapkričio 2 d. sueina penki metai kai negailestingos vėžio ligos pakirsta, šią žemišką kelionę baigė pasiūšusi lietuvybei veikėja, Anita Matukevičienė-Galkytė, gimusi 1922 m. vasario 2 d., Saulių apskrityje.

Nuo pat Melbourne apsigyvenimo pradžios, ji įsijungė į lietuvišką veiklą. Buvo Dievo apdovanota daugeliu talentų: rašė į spaudą, redagavo „Mūsų Pastogės“ moterų skyrių „Gabija“, dirbo Soc. Glob. Moterų Draugijos organizacijoje pirmininkės pareigose. Per eilę metų ji priklausė įvairiems komitetams, įvairių organizacijų valdyboms, sekretoriavo suvažiavimuose, mėgo rankdarbius ir mėgo dirbti žemę. Paskutiniu laiku Anita gyveno Stratford - Gisplande, kur kartu su vyru ir dukra buvo nusipirkę 12 ha. žemės. Ten jie pasistatė didelį namą, įkūrė lietuvišką ūkį. Atsikėlusį įsijungė ir į Sale seniūnijos lietuvišką veiklą. Ten gražiose kapinaitėse ji ir palaidota.

Velionė Anita buvo apdovanota įvairiais gabumais. Melbourne gyvendama ji paruošė ne mažai vienaveiksmių vaidinimų, organizavo eisenas, gegužynes, įvairias loterijas, kad Melbourno Lietuvių Namai kuo greičiau būtų įrengti ir pritaikinti įvairių mūsų organizacijų naudojimui.

Velionė Anita reikėsi ir užsienio lietuvių spaudoje ir rašė įvairiais aktualiais klausimais. Ji mėgo žmones, buvo labai pastabi, su fantazijos kibirkštėle. Visada geros nuotaikos, optimistė, atvira pokalbiuose, mėgo humorą. Ji buvo geros širdies moteris. Malonu man buvo su a.Ā. Anita bendrauti, labai jos pasigendu.

Jos gyvenimo kelias buvo gerokai vingiuotas, kuriame ji sutiko daugiau rūpesčių negu džiaugsmų.

Tebūna jai amžinybėje lengva Viešpaties globoje ilsėtis.

Alisa Baltrukonienė

Anitai

Kai šakos išskleidžia lapus

Pavasario dienoj,

Džiugu širdy.

Kai vaisiai noksta

Vasaros kaitroj,

Svaja šviesi.

Aukso rudens derlius turtingas

Klėtis pilna.

Kodėl skubi negailestinga

Žiemos šalna?

Kasdieną atrandu Tave

Gyvenimo giesmės aiduos,

Prisiminimų bangose,

Džiaugsmuose ar varguos.

Irena Vakarytė

HOBARTO

Hobarte Kariuomenės šventę švęsime lapkričio mėn. 21 d. šeštadienį, ketvirtą valandą po pietų, ponų Sikšnių patalpoj 43 Easton Av. Moonah West.

Visus lietuvius gyvenančius ar viešnčius Tasmanijoje maloniai prašome apsilankyti.

Oficialiai šventės programai užsibaigus busite pavaišinti šiltais užkandžiais, kava, arbata o gal ir taure vyno.

Vaišių metu bus pravesta loterija.

ALB Hobarto Apylinkės v-ba

ALB Hobarto Apylinkės Valdyba ir jaunos Lietuvos Motinos -

rengia Kalėdų eglutę vaikams gruodžio mėn. penktą dieną, šeštadienį, 1.30 v.p.p. Moonah Community Centre, Gormanston Rd. Moonah.

Ne tik vaikus, bet paauglius, jaunuolius, suaugusius ir senuolius maloniai prašome apsilankyti ir praleisti linksmą popietę.

Jaunų Lietuvių Motinų Komitetas ir ALB Hobarto Apylinkės v-ba

POSTUP TRAVEL

kviečia visus atsilankyti mūsų kelionių biurą,
902 Mt Alexander Road, Essendon, Vic, 3040.

Paruošime jums kelionę į Rytų Europą ir atgal - pakvietimus, vizas, apsidraudimą ir t.t.

Siūlome geras kainas kelionėms į Europą ir atgal ir į kitus pasaulio kraštus.

Prašome skambinti Sonia, Mary arba Margaret, kurios sutvarkys visus jūsų kelionės reikalus.

Telefonas 370 3022, Fax 370 5361

(Leidimo nr. 30018)

Per Vatikano Radiją perduotas pokalbis su Vilkaviškio vyskupijos kunigu Gracijum Sakalausku

(Kalbėjosi: kun. Kazimieras J. Ambrasas, SJ.)

- Koks Jūsų, kaip Česlovo Sasnausko choro vadovo ir dirigento atvykimo į Italiją tikslas?

- Visų pirma atvykome, kaip piligrimai. Atvykome aplankyti Italijos, atvykome aplankyti Romos - krikščionybės centro, žinoma, turėjome ir koncertinių planų, jie buvo šiek tiek organizuoti, šiek tiek improvizuoti, kaip kiekvienoje turistinėje kelionėje - tuo labiau, maldingoje kelionėje ne viską galima visada iš anksto numatyti. Džiaugiamės, kad apart tų planuotų pagiedojimų ir padainavimų Portofino mieste, vykusiame religinės muzikos festivalyje, kur giedojome Mišių liturgijoje, taip pat giedojome labai simpatiškoje šventovėje lietuviškos religinės muzikos koncertą. Taigi, apart šitų planuotų dalykų, teko laimėti ir garbė giedoti šv. Mišiose šv. Petro bazilikoje ir taip pat koncertuoti Panteone.

- Azijos ir kitų kraštų vyskupijose esame apaštalinio centro, kurie rūpinasi vaikų ir suaugusių katekizavimu, paauglių, jaunavedžių katalikišku švietimu, pamaldų ir visos religinės veiklos organizavimu. Ką ketina veikti ir ką yra padarę Jūsų vadinamasis „Mariampoliškas Krikščioniškas Centras“, kurio užmojus ir visą sumanymą kai kas net nepatikliai vertina?

- Šitas Centras įkurtas J.E. vyskupo Juozo Zemaičio valia ir sumanymu neturi griežtai akcentuotos pastoracinės krypties, griežtai akcentuotos ta prasme, kad Centro sudėtyje veikiančios institucijos iš pirmo švilgsnio su pastoraciniais dalykais gal neturėtų nieko bendro. Taip galėtume paminėti vargonų dirbtuvę, religinės kultūros muziejų, meno kūrinių restauravimo dirbtuvę. Dar, žinoma, paminėti, kalbant apie Centrą - būtų galima čia jau paminėti Česlovo Sasnausko vardo chorą, taip pat vidurinę muzikos mokyklą. Taigi, lyg ir Centras neturėtų pastoracinių kryptų, tačiau Centro užmanymas yra rechristinizuoti lietuvių kultūrą. Visi puikiai žinome, kas liko iš mūsų nacionalinės kultūros per tuos penkiasdešimt metų. Tuo labiau tą pajutau kartu keliaudamas su mūsų grupe po Italiją. Žinoma, labai daug kas pasikeitė per tuos penkiasdešimt metų, kiek tenka susidaryti išspūdį iš pasakojimo, kiek tenka susidaryti išspūdį iš lektūros. Taigi, rechristinizuojant kultūrą gal mes vis dėlto sugrįšime į tą neutraliteto modelį, nuo kurio esame nuvyti, o kad nepatikliai ir

nepopuliari - nepatikliai vertina ir, gal būt, nepopuliarus tas Centras - todėl, kad šie modeliai nėra grynai tradiciniai - būtų galima taip sakyti. Be abejo, pirmasis ir pagrindinis uždavinys Bažnyčios šiomis dienomis - yra evangelizacija ir katekizacija, tačiau skirtingi būdai ir metodai. Jeigu buvo pasirinkta tokia kryptis eiti prie žmogaus nešant Dievo gėrį ir grožį per kultūrą ir meną, gal ir nepopuliaru, žinoma, bet labai džiaugiuosi, kad toks Centras atsirado ir, kad J.E. tokį Centrą įkūrė ir laiko. Ką gali žinoti, gali praeiti gal penki, gal dešimt metų pasirodys, kad šitas kelias nebuvo toks blogas.

- Matėme Jūsų chorą Romoje prie fontanų Navonos aikštėje, kur dailininkai rodo savo sugebėjimus prie molbertų, kur eksponuojami meniški ir ne itin profesionalūs paveikslai - užtai Jūs, įpratę prie vargonų, bažnyčių tylos, pamaldžios aplinkos, koncertų salių pakilios nuotaikos - pradedant keliem, vien atsitiktiniam aikštės mėsotojam, ar iš užsienio užklydusiems keliauninkams koncertuoti. Kaip sekasi peržengti tą drovumo, lietuviško santūrumo slenkstį, kuris mūsų tautos žmoguje dar dažnai aukštas?

- Aš gal nesakyčiau, kad tai buvo koncertas griežtąja prasme. Aikštė yra aikštė. Aikštė turi savo atmosferą. Kaip Jūs pastebėjote ir dailininkai, ir muzikantai ten

muzikuoja. Mes tai patraktavome, kaip muzikavimą sau: gražioje aplinkoje, mieloje aplinkoje. Tuo labiau, kad ta Navonos aikštė yra žinoma visame pasaulyje - nesistengėme to daryti, nesistengėme parodyti koncertą, nesistengėme daryti programos - paprasčiausiai atsistojome ir sau padainavome.

- Tolimesnė Jūsų „Krikščioniškojo Centro“ darbo kryptis, sunkumai ir ateities planai?

- Apie „Kultūros Centro“ sudėtį, jo institucijų sudėtį jau buvau užsiminęs mūsų pokalbio pradžioje. Planai - tai yra šios struktūros vystyti, vystyti iki tokio lygmens, kad jos būtų tikrai efektyvios. Dabar, žinoma, tai yra viskas dar tikiai pradžios stadijoje.

Sunkumai. Sunkumai yra pagrinde tie, kad daugumas pasuliečių nesupranta iki galo poreikio, galimybes, ir, kaip kas sako - garantijų angažuotis Bažnyčios tarnybon. Šio „Kultūros Centro“ sudėtyje dirba vieni pasauliečiai, kunigas - ašten vienas, o surasti reikiamą kiekį profesionaliai galinčių dirbti pasauliečių yra nelengva.

Antra bėda yra ta, kad geras, perspektyvus, katalikiškai nusiteikęs jaunimas bijosi provincijos. Štai, imkim, toks Centras būtų Vilniuje arba Kaune - ten tų problemų būtų tikrai kur kas mažiau. Ne su vienu žmogumi pabendrauj - atrodo ir tom idėjom užsidega, atrodo ir ryžto ir

entuziazmo pakankamai būtų, kada tik pradėdame kalbėti, kad reikės atvažiuoti gyventi iš Centro į Marijampolę, nors Marijampolė gal ir nėra toks užkampis, tas entuziazmas ir blėsta. Mes, žinoma, turime finansinių sunkumų, bet gal čia - paskutinėj vietoj. Dievas padės. Tų sunkumų visi dabar turi.

LRTV

LSS Australijos Rajono Tiekimo Skyriaus pranešimas

Dabar jau galima užsakyti ar atnaujinti sekančių metų „Skautų Aido“, leidžiamo Jungtinėse Amerikos Valstybėse, prenumeratą.

Prenumeratorių sąrašai ir pinigai bus pasiųsti administracijai gruodžio mėn. 1 d.

Prenumeratorių patogumui galima pasinaudoti žemiau išspausdinta užsakymo forma ją užpildant ir pasiunčiant tiekimo skyriui.

Taip pat galima užsakyti „Skautų Aida“ giminėms ir pažįstamiems čia, Australijoje, Lietuvoje ar kuriame kitame krašte besiantinančių švenčių, vardadienių, gimtadienių ar kitomis progomis.

Nurodyta „Skautų Aido“ kaina yra ji siuntinėjant paprastu paštu.

LSS Australijos Rajono Tiekimo Skyriaus vedėjui ps. J. Vizbarui, 40 Aitken St. Sunbury, Vic. 3429.

Prašau užsakyti man 1993 metams „Skautų Aida“, leidžiamą Jungtinėse Amerikos Valstybėse:-

Pavardė ir vardas -
Adresas -

- Vienų metų prenumerata \$7.50
- Vienų metų garbės prenumerata \$15.00
- Vienų metų garbės leidėjo pren. \$35.00
- Parama „Skautų Aido“ leidimui

Papildomai užsakau „Skautų Aida“
Pavardė, vardas _____

Adresas _____

Vienų metų prenumeratą, garbės prenumeratą, garbės leidėjo prenumeratą Viso: _____

Užsakymą su čekiu, išrašytu Lithuanian Scout Association vardu, siųsti tiekimo skyriaus vedėjui.
ps. fil. J. Vizbaras

TIKROS KATALIKŲ LAIDOTUVĖS

Mes tikime, kad mūsų uždavinys yra ne tik laidotuves sutvarkyti profesionaliai ir ramiai, bet taip pat suprasti ir pagerbti suinteresuotų žmonių jausmus ir užtikrinti, kad laidotuvių sutvarkymas yra prasmingas ir tinkamas.

TOBIN BROTHERS FUNERAL DIRECTORS

Doncaster: 816 Doncaster Road.....	848 3666
East Burwood: 294 Burwood Highway.....	802 9999
Frankston: 232 Cranbourne Road.....	789 6766
Gardenvale: 135 Martin Street.....	596 8144
Glenroy: 111 Wheatsheaf Road.....	306 2044
Malvern: 1382 High Street.....	509 4811
Noble Park: 505 Princes Highway.....	546 7644
North Melbourne: 189 Boundary Road.....	329 6144
Ringwood: 331 Maroondah Highway.....	870 8011
Berwick: 21 Lyall Road.....	707 5533
Moorabbin: 16 Tuck Street.....	555 9088
St. Albans: 69 Alfrieda Street.....	367 4333

Romos radijo pranešimas

Lietuviškos laidos per Romos radiją Lietuvoje girdimos kasdien vietos laiku nuo 6 val. 45 min. iki 7 val. 05 min. 41,24 ir 50,08 m. bangomis arba 7275 ir 5990 kHz dažniu. Vasarą, kai pasikeičia laikas /vadinamasis dekretinis/, lietuviškų laidų galima klausytis 7.45 - 8.05 val. 41,24 ir 31,33 metrų bangomis arba 7275 ir 95 kHz dažniu.

Romos radijo lietuviškųjų laidų redakcija